

Signalering

Vroeger schreven mensen elkaar een brief. Tegenwoordig sturen we mekaar meestal een mailtje, appje of signaaltje. Twee mensen in ons dorp hebben elkaar gevonden door die e-post. Dat willen we de lezers van onze Linepraat niet onthouden, daarom wat happen en snappen van de digitale snelweg tussen Suderom en Ayttawei van de voormalig verslaggever van Omrop Fryslân en de bistedokter fan Reduzum.

De aanhouder wint, Menno.

Natuurlijk wist ik van jouw vlijt; It Stikje ('het verhaaltje/stukje') in de Leeuwarder Courant zou ook ooit door jou worden geschreven. Onlangs werd in maximaal 120 woorden een persoonlijke ervaring of anekdote van jou in het Fries geplaatst. Dat kun je dan weer van je bucketlijstje wegstrepen, hoewel mijn verwachting is dat het vast niet jouw laatste stukje zal zijn. Over verwachtingen gesproken. Toen Poetin en Trump elkaar halverwege augustus in Alaska recht in de ogen keken, had ik gehoopt op goed nieuws. Eerst liepen de oligarchen, autocraten, dictators of tirannen (of hoe je ze ook maar wilt noemen) over de rode loper terwijl een B2-bommenwerper en vier F-35 straaljagers voor Trumpistisch machtsvertoon zorgden. Daarna stapte Poetin bij Trump in 'The Beast', het 'autootje' van de Amerikaan. Na afloop werd er niet veel gezegd, maar toch had Trump het over 'een geweldige vooruitgang'. Drie dagen later was een grote Europese topdelegatie (Macron, Starmer, Merz, Meloni, Stubb, Von der Leyen, Mark Rutte en president Zelensky) in Washington. Tevoren hadden ze overlegd hoe ze Trump zouden aanpakken. Zelf is-ie zo veranderlijk als het weer; maar Trump zou zeker geen tegenwind krijgen. Wat er nu evenwel gebeurde was een zelden vertoond stukje theater. Het was aaien en paaen en de president van Amerika werd diep in de watten gelegd zodat-ie niet uit de bocht zou vliegen. De zweep lieten ze links liggen en net zoals al die voorgaande keren leverde het amper nieuws op. Het lijkt alsof de relatie tussen Amerika en Europa volledig in duigen ligt. Wat denk jij hiervan?

Het gaat om macht, Koos,

Pure macht, heerschappij, invloed en niet te vergeten, grootheidswaanzin. Zowel Trump, Poetin alsook Xi van China lijden hieraan. En dat willen ze dan liefst zo lang mogelijk volharden, gezien het onderling gesprekje dat Poetin en Xi hadden over onsterfelijkheid. Ze speculeerden namelijk dat mensen nog deze eeuw wel 150 jaar kunnen worden. Door gebrek aan eenheid vormt Europa nu bepaald geen

machtsfactor. Hoewel dat echter snel aan het verschuiven is, met dank aan diezelfde Trump! Maar Koos, zou jij 150 willen worden?

Daar moet ik niet aan denken, Menno.

Dan zou ik nu nog niet eens halverwege zijn. Het leven kan heel mooi zijn, maar zolang op deze roerige wereld vertoeven lijkt mij niet wenselijk. Ik schrijf 'roerig' omdat de situatie in de wereld en ook in ons land vreselijk roerig is. Ik tik dit stukje op de derde dinsdag van september: de koning heeft zojuist de troonrede voorgelezen en minister Heinen heeft net de miljoenennota gepresenteerd. Dan wordt het weer akelig helder dat er van alles en nog wat op de lange baan is geschoven en dat we opnieuw kostbare tijd hebben verloren. Koning Willem-Alexander wijdde er een hele alinea aan maar in essentie duidde hij dat ons land op fatsoen aan het inboeten is. Oók in politiek Den Haag.

Nou, Koos, wat mij betreft had onze koning veel meedogenlozer mogen zijn!

Het was zeer toepasselijk geweest als hij de troonrede als volgt was begonnen: 'Geachte leden van de Staten Generaal, wat heeft u er een vreselijk wanstaltige vertoning van gemaakt het afgelopen jaar!' En dat hij na een paar rake berispingen de camera had gepakt en dan streng was gaan vervolgen: 'En u, mijn beste onderdanen, u heeft deze wanordelijke kliek gekozen. Draag er zorg voor dat u dat op 29 oktober beter doet!' Een enorme donderrede was echt niet misplaatst geweest. Net zoals mijn oud-leraar wiskunde dat deed als de klas (of ik) een slechte repetitie had gemaakt. 'Een paal (in één), meneer Wiersma!' Nou, dan kon je wel onder de schoolbank kruipen... Heb jij wel eens een donderpreek voor de klas gehouden?

Jazeker wel, Menno.

Eentje die ik me nog goed herinner was op De Ynlaet, een basisschool in de wijk De Greiden in Heerenveen. Het zal in 1979 zijn geweest. Ik had daar groep 6 en 7, met 32 kinderen en wel vijf nationaliteiten. Ik probeerde met 'verbaal geweld' en wat toneelspel de zaak op scherp te zetten. Plotseling zwaaide de deur open en stapte onderwijsinspecteur Berend Bijlsma het lokaal binnen. Hij zei: 'Dat hoort er zo nu en dan bij: even donderen! Ga door Wieling, doe maar alsof ik er niet ben.' Bijlsma ging aan mijn bureau zitten en snuffelde wat in de schriften. Na afloop was hij goed te spreken. Waar ben jij de afgelopen tijd goed over te spreken?

Over Gerrit, Koos, onze eindredacteur.

Ik heb hem kunnen overreden nog wat langer aan te blijven! Maar wel onder specifieke voorwaarden. Bijvoorbeeld dat onze 'Signalering' niet meer dan één pagina in beslag mag nemen. En jij bent soms wat breedspakig zodat ik nu al bijna geen ruimte meer heb. Ik denk dat onze lezers het dan maar verder in de vertaling moeten lezen!

Ik zou bijvoorbeeld willen weten wat jij van mijn nieuwe Friese uitdrukking 'grutme-dwylsin' vindt. Voor 'grootheidswaanzin' hadden we immers nog geen passend

woord. Dat is ook een karaktertrek die een Fries ontbeert. Of zouden Grote Pier of Koning Redbad toch wel een tikje van die molenwiek hebben gehad? Wat me evenwel duidelijk is geworden na de trammelant over de 'mercatorprojectie' van de wereldkaart waarop Afrika veel kleiner lijkt dan het in werkelijkheid is, dat Trump eerst zijn oog op Groenland heeft laten vallen. Hij wil Amerika weer letterlijk 'great' maken. Toen hem werd ingefluisterd dat dat Eskimo eiland juist veel groter lijkt dan het is, was Canada de klos. En weet je waarom? Canada is het na Rusland het grootste land op aarde. En als de Verenigde Staten hun noorderbuur kunnen inlijven zijn ze samen zelfs groter dan Rusland!

Sa wurket 'grutmedwylsin', Koos. Mar goed, do en alle Linepraat lêzers moatte dit no yn it Nederlânsk lêze om't ús eale einredakteur net genôch romte foar ús hat. Dat is wol wat spitich. Mar och heden noch oan ta, der binne slimmere dingen, dochs? Do meist it sizze.